

§ 170

Svar på remiss av departementspromemorian Åldersbedömning tidigare i asylprocessen Ds 2016:37 (KS/2016:306)

Sammanfattning

Justitiedepartementet har remitterat promemorian Åldersbedömning tidigare i asylprocessen till Solna stad för yttrande. I promemorian lämnas förslag till ändringar i utlänningslagen som innebär att Migrationsverket ska bedöma en utlännings ålder tidigare i asylprocessen än vad som görs idag. Det föreslås att om det råder oklarheter om en asylsökande utlännings ålder, ska Migrationsverket så snart som möjligt göra en åldersbedömning och fatta ett tillfälligt beslut om sökandens ålder. Migrationsverket ska enligt förslaget i promemorian ge sökande tillfälle att genomgå en medicinsk åldersbedömning innan ett tillfälligt beslut fattas om att den sökande ska anses ha fyllt 18 år. Det föreslås att Migrationsverkets tillfälliga beslut ska kunna överklagas.

Socialnämnden belyser i sitt remissvar det klart olämpliga i att vuxna asylsökande bor tillsammans med ensamkommande barn på boenden anpassade för barn. Socialnämnden är i sitt remissvar positiv till att åldersbedömningar görs tidigare i asylprocessen, förutsatt att hänförliga kostnader faller på staten och att bedömningarna utförs på ett professionellt sätt. Stadsledningsförvaltningen delar socialnämndens bedömning och lyfter därutöver frågorna om vem som är behörig att ge samtycke till en medicinsk åldersbedömning samt vikten av att frågan hanteras av professionella aktörer.

Överförmyndarnämnden kan genom ökad arbetsbelastning vara i behov av ökade resurser för att hantera om gode män ska förordnas omedelbart i ankomst/transitkommun samt för att fullgöra uppdraget att utbilda gode män för uppgiften att eventuellt medge medicinsk åldersbedömning av det ensamkommande barnet. Staten måste ersätta kommunerna för kostnader för överförmyndarnämndens kostnader för extra resurser till följd av förslaget.

Yttrande

Thomas Magnusson anmäler för (V) särskilt yttrande i enlighet med *bilaga 3* till protokollet.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att som eget yttrande översända socialnämndens remissvar samt stadsledningsförvaltningens tillägg i denna tjänsteskrivelse.

Svar på remiss av departementspromemorian Åldersbedömning tidigare i asylprocessen Ds 2016:37

Sammanfattning

Justitiedepartementet har remitterat promemorian Åldersbedömning tidigare i asylprocessen till Solna stad för yttrande. I promemorian lämnas förslag till ändringar i utlänningslagen som innebär att Migrationsverket ska bedöma en utlännings ålder tidigare i asylprocessen än vad som görs idag. Det föreslås att om det råder oklarheter om en asylsökande utlänning som uppger sig vara ett ensamkommande barn under 18 år eller inte, ska Migrationsverket så snart som möjligt göra en åldersbedömning och fatta ett tillfälligt beslut om sökandens ålder. Migrationsverket ska enligt förslaget i promemorian ge sökande tillfälle att genomgå en medicinsk åldersbedömning innan ett tillfälligt beslut fattas om att den sökande ska anses ha fyllt 18 år. Det föreslås att Migrationsverkets tillfälliga beslut ska kunna överklagas.

Socialnämnden belyser i sitt remissvar det klart olämpliga i att vuxna asylsökande bor tillsammans med ensamkommande barn på boenden anpassade för barn. Socialnämnden är i sitt remissvar positiv till att åldersbedömningar görs tidigare i asylprocessen, förutsatt att hänförliga kostnader faller på staten och att bedömningarna utförs på ett professionellt sätt. Stadsledningsförvaltningen delar socialnämndens bedömning och lyfter därutöver frågorna om vem som är behörig att ge samtycke till en medicinsk åldersbedömning samt vikten av att frågan hanteras av professionella aktörer.

Överförmyndarnämnden kan genom ökad arbetsbelastning vara i behov av ökade resurser för att hantera om gode män ska förordnas omedelbart i ankomst/transitkommun samt för att fullgöra uppdraget att utbilda gode män för uppgiften att eventuellt medge medicinsk åldersbedömning av det ensamkommande barnet. Staten måste ersätta kommunerna för kostnader för överförmyndarnämndens kostnader för extra resurser till följd av förslaget.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att som eget yttrande översända socialnämndens remissvar samt stadsledningsförvaltningens tillägg i denna tjänsteskrivelse.

Helena Milton
Kanslichef

Kalle Larsson
Jurist, överförmyndarkansliet

Bakgrund

Behörighet att lämna samtycke till medicinsk åldersbedömning

Promemorian tar upp att det är den gode mannen som är behörig att lämna samtycke för barnets räkning avseende att genomgå en medicinsk åldersbedömning. Samtidigt som det inom ramen för asylprocessen, enligt gällande rätt inte finns någon möjlighet att tvinga någon till att genomgå en medicinsk åldersbedömning.

Stadsledningsförvaltningens synpunkter

För Solna stad finns det förutom vad socialnämnden anför i sitt remissvar ytterligare tre viktiga aspekter:

1) Är förordnad god man behörig att lämna samtycke avseende ett medicinskt ingrepp?

Inom ramen för nuvarande aktuell lagstiftning gällande ställföreträdare finns det genom praxis en tydlig ram om att ställföreträdare inte är behöriga att besluta i frågor gällande boende och vård mot sin huvudmans vilja. I lagrådsremiss *Framtidsfullmakter – en ny form av ställföreträdarskap för vuxna* (2016-09-22) föreslår regeringen att syssломän inte är behöriga att företräda den enskilde i frågor som är av utpräglad personlig karaktär (se förslag på lagtext 12 kap 2 § 3 st Föräldrabalken). Enligt stadsledningsförvaltningens mening är ett samtycke till en medicinsk åldersbedömning något av sådan utpräglad personlig karaktär att detta ej kan åligga förordnad god man.

2) Ska frågan om samtycke till medicinsk åldersbedömning åligga syssломän såsom förordnad god man?

Av praxis gällande hur förordnade ställföreträdare ska fullgöra uppdragets omfattning framgår att detta ska ske med utgångspunkt i att ett uppdrag som god man har ett betydande ideellt inslag (se RH 2010:87). Överförmyndarnämnd förordnar god man för ett ensamkommande asylsökande barn så snart vetskap om vistelse inom kommunen blir känd genom anmälan från socialtjänst eller Migrationsverket. Migrationsverket förordnar också ett offentligt biträde för det ensamkommande barnet vars uppgift är att företräda den underårige i juridiska spörsmål under asylprocessen. Enligt stadsledningsförvaltningens mening är frågan om samtycke till medicinsk åldersbedömning samt överklagan av ett tillfälligt beslut om ålder av rent juridisk karaktär varmed detta enkom kan åligga professionella aktörer såsom till exempel det förordnade offentliga biträdet, vilket ska åtnjuta nödvändig kompetens för fullgörande av uppdraget.

3) Vad innebär förslaget för Solna stad såsom ankomstkommun?

Förslaget gör gällande att åldersbedömning ska göras så snart som möjligt i samband med asylansökan om det finns skäl att ifrågasätta att den sökande är under 18 år. Nuvarande förslag gör gällande att det är förordnad god man som ska lämna samtycke för barnets räkning. Länsstyrelsens expertgrupp föreslår i sitt utkast till rapporten *”barn som försvinner – överförmyndarnas och gode männens roll”* (2016-10-05) att ankomst/transitkommuner omgående ska förordna en god man för ett ensamkommande barn. Redan nu har också Migrationsverket meddelat att det är förordnad god man som ska bekräfta asylansökan – en uppgift som tidigare i normalfallet åligger förordnat offentligt biträde. Detta innebär i realiteten att resurserna behöver öka hos aktuella överförmyndarnämnder om ovan beskrivna uppgifter åläggs förordnad god man samt att god man omedelbart ska förordnas i ankomst/transitkommun. Därutöver behöver förordnade ställföreträdare ytterligare utbildas för uppdragets fullgö-

rande i nya uppgifter som påförs dessa. Stadsledningsförvaltningen förutsätter att dessa kostnader som påförs Solna stad betalas av staten

Solna den 14 november 2016
Kommunstyrelsen, ärende 16
KS/2016:306, Svar på remiss av departementspromemorian
Åldersbedömningar tidigare i asylprocessen Ds 2016:37

Yttrande

Promemorian lämnar förslag till ändringar i utlänningslagen som innebär att Migrationsverket ska bedöma en utlännings ålder tidigare i asylprocessen än vad som görs idag. Vi håller med förvaltningen i att det är olämpligt att vuxna asylsökande bor tillsammans med ensamkommande barn och att det ur ett barnperspektiv är angeläget att känna till asylsökandes ålder. I promemorian föreslås även att en konsekvens om en person nekar samtycke till medicinsk åldersbedömning utan godtagbar anledning kan bli att han eller hon bedöms ha fyllt 18 år. Vi ställer oss tveksamma till om detta är ett rättssäkert förfarande. Åldern har stor betydelse i det svenska asylsystemet och rättsväsendet. Det är på flera sätt problematiskt i sig, men så länge det är så är det viktigt att kunna klargöra vilken ålder en människa har. Vänsterpartiet har varit kritiskt mot åldersbedömningar men kritiken har inte handlat om bedömningarna i sig utan om att metoderna för bedömningarna har varit så osäkra att de leder till bristande rättssäkerhet. Denna åsikt har även delats av flera barnläkare och Barnläkarförbundet. Nu finns mer tillförlitliga metoder och ett tydligare regelverk kring hur bedömningarna ska tolkas så att de är till förmån för den som bedöms vid eventuell osäkerhet. Detta välkomnar Vänsterpartiet. Samtidigt finns alltid en risk att bedömningen är missvisande. Därför måste de medicinska bedömningarna kompletteras med andra metoder, till exempel med en psykosocial värdering av mognad. Det måste också finnas möjlighet att göra undantag i särskilda skäl, och integriteten hos de som undersöks måste värnas noga.

Thomas Magnusson (V)

Svar på remiss av departementspromemorian Åldersbedömningar tidigare i asylprocessen Ds 2016:37

Sammanfattning

I promemorian lämnas förslag till ändringar i utlänningslagen som innebär att Migrationsverket ska bedöma en utlännings ålder tidigare i asylprocessen än vad som görs i dag. Det föreslås att om det råder oklarhet om en asylsökande utlänning som uppger sig vara ett ensamkommande barn under 18 år eller inte, ska Migrationsverket så snart som möjligt göra en åldersbedömning och fatta ett tillfälligt beslut om sökandens ålder. Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2017. Förvaltningen är positiv till att åldersbedömningar görs tidigare i asylprocessen förutsatt att kostnaden betalas av staten och utförs på ett professionellt sätt.

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att som sitt remissvar till kommunstyrelsen överlämna förvaltningens tjänsteskrivelse.

Beslutet ska expedieras till:

Kommunstyrelsen, Solna stad

Bakgrund

Den 1 juli 2006 infördes särskilda bestämmelser om mottagande av ensamkommande barn i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA). Ansvaret för mottagandet av dessa ensamkommande barn överfördes därmed från Migrationsverket till kommunerna. Till följd av den förändrade lagstiftningen fick Solna stad tillsammans med framför allt Malmö, Mölndal och Sigtuna kommuner det huvudsakliga ansvaret för det tillfälliga mottagandet av flyktingbarnen i avvaktan på att dessa kan placeras i s.k. anvisningskommuner för mer permanent boende. För Solnas del har det inneburit att stadens socialförvaltning sedan den 1 juli 2006 fram till nu tagit emot och placerat närmare 4 700 barn och ungdomar.

I nuläget har Solna stad ansvaret för ca 130 asylsökande barn och ungdomar eller sådana som erhållit permanent uppehållstillstånd (PUT). Av dessa är ca 55 placerade på i huvudsak fyra olika HVB som drivs på uppdrag av nämnden, ca 45 i olika former av stödboenden samt ca 30 i jour- eller familjehem. Därutöver har staden en beredskap för tillfälligt mottagande i avvaktan placering i en anvisningskommun.

Åldersbedömningar tidigare i asylprocessen Ds 2016:37

I promemorian lämnas förslag till ändringar i utlänningslagen som innebär att Migrationsverket ska bedöma en utlännings ålder tidigare i asylprocessen än vad som görs i dag. Det föreslås att om det råder oklarhet om en asylsökande utlänning som uppger sig vara ett ensamkommande barn under 18 år eller inte, ska Migrationsverket så snart som möjligt göra en åldersbedömning och fatta ett tillfälligt beslut om sökandens ålder. Migrationsverket ska enligt förslagen i promemorian ge sökanden tillfälle att genomgå en medicinsk åldersbedömning innan ett tillfälligt beslut fattas om att den sökande ska anses ha fyllt 18 år. Det föreslås också att Migrationsverkets tillfälliga beslut ska kunna överklagas. Promemorian innehåller dessutom förslag till ändringar i utlänningsförordningen som bl.a. innebär att Migrationsverket ska informera utlänningen om att konsekvensen av ett nekat samtycke till medicinsk åldersbedömning utan godtagbar anledning kan bli att han eller hon bedöms ha fyllt 18 år. Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2017.

Förvaltningens synpunkter

Enligt förvaltningens mening är det klart olämpligt att vuxna asylsökande bor tillsammans med ensamkommande barn på boenden anpassade för barn. Stadens resurser ska i detta fall gå till barn och ungdomar, inte till vuxna asylsökande. Detta blir ännu viktigare när de nya ersättningsnivåerna gör att användningen av resurser måste effektiviseras. Utifrån ett barnperspektiv är det angeläget att göra åldersbedömningar tidigare i asylprocessen och förvaltningen är positiv till förslaget förutsatt att kostnaden betalas av staten och utförs på ett professionellt sätt.

Ann-Charlotte Fager
socialchef

Björn Löfholm
Enhetschef

§ 88

Svar på remiss av departementspromemorian Åldersbedömningar tidigare i asylprocessen Ds 2016:37 (SN/2016:234)

Sammanfattning

I promemorian lämnas förslag till ändringar i utlänningslagen som innebär att Migrationsverket ska bedöma en utlännings ålder tidigare i asylprocessen än vad som görs i dag. Det föreslås att om det råder oklarhet om en asylsökande utlänning som uppger sig vara ett ensamkommande barn under 18 år eller inte, ska Migrationsverket så snart som möjligt göra en åldersbedömning och fatta ett tillfälligt beslut om sökandens ålder. Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2017. Förvaltningen är positiv till att åldersbedömningar görs tidigare i asylprocessen förutsatt att kostnaden betalas av staten och utförs på ett professionellt sätt.

Yttrande

Katrin Persson anmäler för (V) särskilt yttrande i enlighet med *bilaga 6* till protokollet.

Beslut

Socialnämnden beslutar att som sitt remissvar till kommunstyrelsen överlämna förvaltningens tjänsteskrivelse.

Solna den 25 oktober 2016
Socialnämnden, ärende 11.1
SN/2016:234, Svar på remiss av departementspromemorian
Åldersbedömningar tidigare i asylprocessen Ds 2016:37

Yttrande

Promemorian lämnar förslag till ändringar i utlänningslagen som innebär att Migrationsverket ska bedöma en utlännings ålder tidigare i asylprocessen än vad som görs idag. Vi håller med förvaltningen i att det är olämpligt att vuxna asylsökande bor tillsammans med ensamkommande barn och att det ur ett barnperspektiv är angeläget att känna till asylsökandes ålder. I promemorian föreslås även att en konsekvens om en person nekar samtycke till medicinsk åldersbedömning utan godtagbar anledning kan bli att han eller hon bedöms ha fyllt 18 år. Vi ställer oss tveksamma till om detta är ett rättssäkert förfarande. Åldern har stor betydelse i det svenska asylsystemet och rättsväsendet. Det är på flera sätt problematiskt i sig, men så länge det är så är det viktigt att kunna klargöra vilken ålder en människa har. Vänsterpartiet har varit kritiskt mot åldersbedömningar men kritiken har inte handlat om bedömningarna i sig utan om att metoderna för bedömningarna har varit så osäkra att de leder till bristande rättssäkerhet. Denna åsikt har även delats av flera barnläkare och Barnläkarförbundet. Nu finns mer tillförlitliga metoder och ett tydligare regelverk kring hur bedömningarna ska tolkas så att de är till förmån för den som bedöms vid eventuell osäkerhet. Detta välkomnar Vänsterpartiet. Samtidigt finns alltid en risk att bedömningen är missvisande. Därför måste de medicinska bedömningarna kompletteras med andra metoder, till exempel med en psykosocial värdering av mognad. Det måste också finnas möjlighet att göra undantag i särskilda skäl, och integriteten hos de som undersöks måste värnas noga.

Katrin Persson (V)